

ΟΛΙΓΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΛΕΞΕΙΣ

Πρὸς τοὺς κυρίους ἀναγνώστας

Διὰ τοῦ ἀνά χειρας Ἡμερολογίου δὲν προτίθεμαι ἀπλῶς ν' αὐξήσω τὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον ἄλλως τε ἀριθμὸν τῶν κατ' ἔτος ἐκδιδόμενων τοιούτων. Τούναντίον σκοπῶ νὰ παράσχω, ἐν τῷ μέλλοντι κᾶν, εἰς τὸ ἐλληνικὸν δημόσιον κᾶτι τι ὄλως νέον ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Ἡ εὐμενὴς ὑποδοχὴ καὶ αἱ συμπαιθεῖς ἐν τῇ δημοσιότητι κρίσεις τοῦ πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐκδοθέντος «Γελοιογραφικῷ Ἡμερολογίῳ» μου, πρὸς δὲ καὶ ἡ ὀλοσχερὴς ἐν βραχεῖ κατανώλιωσις τῶν ἀντιτύπων αὐτοῦ, μὲ παρεθάρρυναν εἰς πληρεστέραν φέτος καὶ εὐρύτεραν αὐτοῦ διαρρύθμισιν. Ἐνόμισα ὅτι ὁ σκοπὸς τοιούτου τινὸς ἐτήσιου περιοδικῷ θὰ ἐξεπληροῦτο πλείοτερον, ἐὰν κατωρθοῦτο ἢ ἐν ταῖς κομψαῖς αὐτοῦ σελίσιν συγκέντρωσις τῶν ἐγκριτοτέρων παρ' ἡμῖν λογοτεχνικῶν καλάμων καὶ ἢ ὡς ἔνεστι πιστοτέρα ἐξεικόνισις τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς φυσιογνωμίας ἐκάστου ἔτους διὰ τῆς σκιαγραφήσεως σκηνῶν, ἐντυπώσεων, εἰκόνων, τύπων, χαρακτήρων, ἡθῶν, ἐθίμων, ψυχολογικῶν τάσεων, καὶ ἠθικῶν φαινομένων, εἰλημμένων ἐκ τοῦ συγχρόνου βίου, πρὸς δὲ καὶ διὰ τῆς παραθέσεως χρονογραφικῶν γεγονότων καὶ στατιστικῶν ἀριθμῶν, ἀναγομένων εἰς πάντας, εἰ δυνατόν, τοὺς κλάδους τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας, δι' ὧν νὰ ὑποσημαίνηται ἐν μικρογραφίᾳ ἢ ὅλη ἐκάστου ἔτους κινήσις. Διὰ τοῦτο νὰ ἀπεδόθη χρονογραφικὸς κυρίως χαρακτήρ εἰς τὸ ἀνά χειρας Ἡμερολόγιον, εἰ καὶ τὸ στατιστικὸν μέρος ἐγένετο ἀτυχῶς ἐλλιπὲς δι' οὓς λόγους ἐν ὑποσημειώσει τοῦ οἰκείου ἄρθρου ἐξεθέμην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τῆς διὰ τοῦ χρόνου συμπληρώσεως αὐτοῦ. Θέλων δὲ νὰ καταστήσω τὸ ἔργον αὐτόχρημα ἐλληνικὸν — ἅς μοι ἐπιτραπῇ ἡ λέξις — ἔχον ἄμεσον καὶ κοινὸν τὸ ἐνδιαφέρον, ἀπεσκυθάλισα ἀπ' αὐτοῦ ὅ,τι ἀλλότριον τὴν ἔννοιαν, τὴν ἔμπνευσιν καὶ τὸν σκοπὸν παραλαμβάνει συνήθως ἢ κρατοῦσα παρ' ἡμῖν μίμησις ἐκ τῆς διαφημιζομένης ξένης φιλολογίας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκ τῆς φιλολογικῆς παθολογίας, ἧτις, καθ' ἡμᾶς τοῦλάχιστον ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως, ἐξ ἧς μεταφυτεύονται τὰ πλεῖστα, οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ σύμπτωμα νοσογόνων ἠθικῶν αἰτιῶν, μηδαμῶς ἀντιστοιχοῦσῶν πρὸς τὸν καθ' ἡμᾶς κοινωνικὸν καὶ ἱστορικὸν βίον. Ἄξιόν ἄλλως τε ὅτι ὁ φιλολογικὸς πλοῦτος τῆς Ἑλλάδος πρόκειται ἀκόμη ἄθικτος καὶ ἀνεκμετάλλευτος. Τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα, ἡ ἱστορία, αἱ παραδόσεις, αἱ ἀστείρευτοι πηγαὶ τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, αἱ κατὰ τόπους παραλλαγαὶ τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκογενειακῶν ἔξεων, αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἔδαφος, ἡ γεωγραφικὴ θέσις καὶ τὸ κλίμα καὶ ὁ οὐρανὸς τῆς ἡμετέρας χώρας, ἀρκοῦσι νὰ παράσχωσι πλοῦτον φιλολογικῆς ἐργασίας καὶ ἀνεξάντλητον ταμεῖον δρα-

ματικῶν καὶ ποιητικῶν ἐμπνεύσεων εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐγκύψωσιν εἰλικρινῶς καὶ ἀπροκαταλήπτως πρὸς τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ.

Ἐπίσης ἀπέφυγον καὶ θέλω ἀποφύγει ἐν τῷ μέλλοντι τὸ σκαιὸν καὶ σύνοφρυ ὕφος ἐπιστημονικῶν ἢ ὅπωςδῆποτε ἄλλως εἰδικῶν μονογραφιῶν, ὧν εὐάριθμοί εἰσιν οἱ ἀναγνῶσται, καὶ αἵτινες ἔχουσι, νομίζω, τοιαύτην θέσιν ἐν σελίσι χρονολογικοῦ ἡμερολογίου, ὡς θεολογικῆ συζήτησις ἐν φαιδρῷ καὶ εὐθύμῳ ὀμίλῳ ἐσπερινῆς συναναστροφῆς. Διὰ τοῦτο ἐτηρήθη, τῇ προηγουμένη ἐπιδοκιμασίᾳ τῶν ἡμετέρων συνεργατῶν, ἡ φαιδρότης καὶ τὸ εὐχαρι τοῦ ὕφους, δι' οὗ ἄλλως καὶ τὰ ξηρότερα ἐνίοτε θέματα ἀπλοποιούνται καὶ προσιτώτερα καὶ εὐπροσδεκτότερα καθίστανται. Τὸ Ἡμερολόγιον δὺο τινὰ σκοπεῖ νὰ περισυλλέξῃ ὅ,τι δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ γενικώτερον ἐνδιαφέρον καὶ συγχρόνως νὰ παράσχῃ στιγμὰς θυμηδίας καὶ μειδιάματος.

Ἄλλ' ὀφείλω μίαν ἀκόμη ἐξήγησιν.

Τὸ ἡμέτερον Ἡμερολόγιον δὲν ἐλεύνεται ἐκ κερδοσκοπικῶν βλέψεων. Ἐὰν ἐν τῷ μέλλοντι εὐδοκιμήσῃ καὶ ἡ εὐρυτέρα κατανάλωσις ἀποφέρῃ ἀνάλογόν τινα ἀμοιβὴν κέρδους διὰ τὰς καταβαλλομένας προσπάθειας, ἄδηλον. Ἄλλ' ὅτι δὲν πρόκειται περὶ χρηματολογίας, μαρτυρεῖ ἡ εὐτελεστάτη τιμὴ, εἰς ἣν ὤρισθη, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν σελίδων, τὴν περιεκτικότητα αὐτῶν, τὰς εἰκόνας, ἐξ ὧν πολλαὶ δαπανηρόταται ἄτε ἐν Εὐρώπῃ ἐξεργασθεῖσαι, καὶ τὴν τυπογραφικὴν ἐν γένει φιλοκαλίαν. Ἐντεῦθεν οὐδεμία ἐγένετο ἐνέργεια πρὸς στρατολόγησιν συνδρομητῶν. Ἄν τὸ ἔργον ἡμῶν ἦνε ἄξιον τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ κοινοῦ, βεβαίως δὲν θ' ἀρνηθῆ ἡμῖν οἴκοθεν τὸ ἐλάχιστον αὐτοῦ τίμημα, ὅπως ἐνθαρρύνῃ ἡμᾶς εἰς πληρεστέραν βελτίωσιν. Ἄλλως δὲν ἐννοεῖ νὰ ζήσῃ διὰ τῆς ἐπαιτήσεως. Πρόκειται νὰ τεθῆ ἀρραβῶν ἀμοιβαιότητος μεταξὺ τοῦ ἐκδότου καὶ τοῦ κοινοῦ. Αὐτὸ μόνον.

Τελευτῶν ὀφείλω νὰ ἐκφράσω δημοσίᾳ τὰς ἐγκαρδίους μου εὐχαριστίας πρὸς πάντας ἀνεξαιρέτως τοὺς συνεργάτας τοῦ παρόντος, οἵτινες ἐκτιμῶντες τοὺς ἄνωθι ἐκτιθεμένους λόγους, παρέσχον ἡμῖν ἀφιλοκερδῆ, πρόθυμον καὶ εἰλικρινῆ τὴν προῖκα καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἐν αὐτῷ συνεργασίας. Δὲν δύναμαι δὲ νὰ παρασιωπήσω καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν φίλιον κ. Θέμον Ἄννινον, εἰς οὗ τὴν ἀριστοτεχνικὴν καὶ μοναδικὴν γραφίδα ὀφείλονται αἱ πλείους παρατιθέμεναι γελοιογραφικαὶ εἰκόνας. Ἐπίσης εὐχαριστῶ ἐκ καρδίας καὶ τῷ νεαρῷ ἐρασιτέχνῃ κ. Μόστρα, παρασχόντι ἡμῖν τὰς ὑπολοιπούς ἐξ αὐτῶν.

Εὐχομαι καὶ ἐλπίζω νὰ παράσχῃ τι τελειότερον ἐν τῷ προσεχεῖ ἔτει.

Ἀθήνησι, μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, 1886.

Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΣ